

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

У С В І Т І
З А Г А Д О К

Ч. 14

Богдан Б. Федчук

ЗАГАДКИ

BOHDAN FEDCHUK

RIDDLES

FOURTEENTH BOOK

UKRAINIAN TEACHERS' ASSOCIATION OF CANADA

Toronto, 1975.

БОГДАН Б. ФЕДЧУК

ЗАГАДКИ

ЧОТИРНАДЦЯТА ЗБІРКА

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ У КАНАДІ

Торонто, 1975.

Накладом дружини автора Стефи Федчук.

Усі права застережені.

ДРУКАРНЯ ВИДАВНИЦТВА „ГОМІН УКРАЇНИ”¹
140 Bathurst St., Toronto, Ont. Canada, M5V 2R3.

ПРИСВЯТА

*Присвята учням це моїм,
В розсіянні і ВДОМА.
Чи доля знана їх когось,
Чи цілком невідома?*

*І в прибраній батьківщині,
Учням моїм присвята.
УСЬОМУ, ЩО МЕНІ СВЯТЕ,
І ДОЛІ, ХОЧ — ПРОКЛЯТА.*

*Минулим дням рожевих мрій,
Ідеям теж крилатим,
І тим надіям, що завжди
В можливості багатим.*

*Бо всі ці дні, шкільні для нас,
Ніколи незабутні . . .
Які вони були колись
Надійні і могутні!...*

Новий шкільний будинок в селі Шершенівцях, будова якого була закінчена в роках 1939/1940. Відповідальний за будову був тодішній директор школи Богдан Б. Федчук, на фото в чорному.

Учениці й учні автора на рідних землях. Кляса 4-та в Україні. 1936 р.

Учениці й учні автора на рідних землях в Україні.
Шкільний аматорський гурток в Шершенівцях.

„В МАМИН ДЕНЬ” 1937 р.

*Розлізлись ми, мов кошенята
Тернистими шляхами...
Чи ще відзначають там день,
Як ми, колись, — „ДЕНЬ МАМИ”?...*

Учениці й учні автора на рідних землях в Україні.
Шкільний аматорський гурток, 1938 рік.
Кляса 5-га „З КОЛЯДОЮ”. Шершенівці.

Я згадую завжди той час,
З великою тугою.
Чи ходите, так як колись.
З звіздою. з колядою?

ЗАГАДКИ. ХТО ЦЕ? ЩО ЦЕ?

1.

Хто найбільшу має змогу,
Оглядати все підлогу?

2.

Поміж двома каменями,
Я, ціла сиджу з ногами?

3.

Хоч без ніг, а поспішає,
І без рота — все ковтає?

4.

Що невидиме, смердить,
Ясним полум'ям горить?

5.

ЗАГАДКА — ГРА:

Це, не видумка, не сміх,
Хто є ворог — нас усіх?

6.

Що казати мблюді,
Щоб не бути в гблюді?

7.

На чужій хоч їде спині —
Придається тут людині?

8.

Хоч веде усіх усюди:
Хто куди — як кажуть люди,
А сама — чиж не смішне? —
Навіть з місця не рухне?

9.

іду, іду, а не йду,
 І немає ні сліду.
 Ріжу плесо я грудьми,
 Як гуляю із людьми?

10.

Доповніть, щоби римувалося:

Князь він був „руки міцної“,
 Ворогам наводив страх.
 Цей володар України,
 Володимир М.

11.

Лев — це, кажуть, символ сили,
 Кажуть, лев є цар звірів.
 Королем був Лев, а де це?
 Хто спорудив місто ЛЬВІВ?

12.

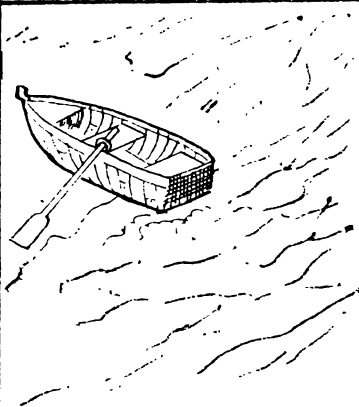
Грамоти вже не навчаться, —
 Не pomoже, як не зич,
 Хоч ціле життя писали
 Не одну розумну річ.

13.

Що горить — вогню не видно,
 Що гаряче — не пече;
 Що болить — немає рани;
 І плаче — слізка не тече?

14.

Що таке у нас росте,
 (Певно знати закортить), —
 І живе і не живе,
 Бо стинати — не болить?

ЧОВЕН

Мал. ч. 9.

Мал. 10.

Князь Володимир Мономах

Король ДАНИЛО-
Володар Галицько-
Волинський.

Король Лев

Король Юрій.

5

Мал. 11.

15.

Два брати рідненькі,
Разом всюди ходять,
В одну дірку влазять,
А двома виходять.

16.

Двоє „Т”, ще „А” і „Е”
Так їх укладати,
Щоб то татову сестру
Правильно назвати.

17.

Двоє „Н” і двоє „Я”
Хто це? Відгадати!
Наймана особа це,
Для дітей, — як мати.

18.

Не волосся, ані вовна
І звичайно не трава,
А проте стрижуть рік-річно,
І краса його жива?

19.

Найбагатша в світі пані,
А проте нівроку.
Лиш чотири рази одіж
Змінює щороку.

20.

Двоє „П” і двоє „О”,
Буква „Т” у тому,
Укладіть, подія виїде
Знана не одному.

21.

Що це є за косарі —
Ти внизу, вони вгорі,
Ти проси їх не проси,
В руки не беруть коси.

22.

Перше мене лижуть з-заду,
І на розі покладуть,
І по голові залізом,
Або гумою наб'ють.

23.

Певно — це не листоноша,
Хоч листів багато має,
Але людям не приносить;
Час надійде — розкидає.

24.

Хто то — їжу має вколо?...
Іншими словами:
Хто то їсть свою поживу
Руками й ногами?

25.

Надіваю шубу грубу,
Як гаряче вліті,
Роздягаюся ж на зиму,
Чи ж то чувано у світі?

26.

Що то — раз на рік вбирають
У велике свято,
Навішають і ласощів
І цяцьок багато?

27.

Що за краля між травою
Червоніе — всіх манить?
Всяк уклониться їй низько —
Цілувать її кортить?

28.

Голова,
Чотири дірки —
Виглядають
Собі з нірки.

29.

Що це? було воно „ЗАВТРА”, —
Це вам без облуди,
А воно ще буде „ВЧОРА”,
Свідками — всі люди.

30.

ЗВІДКІЛЯ ПОХОДЖУ Я?

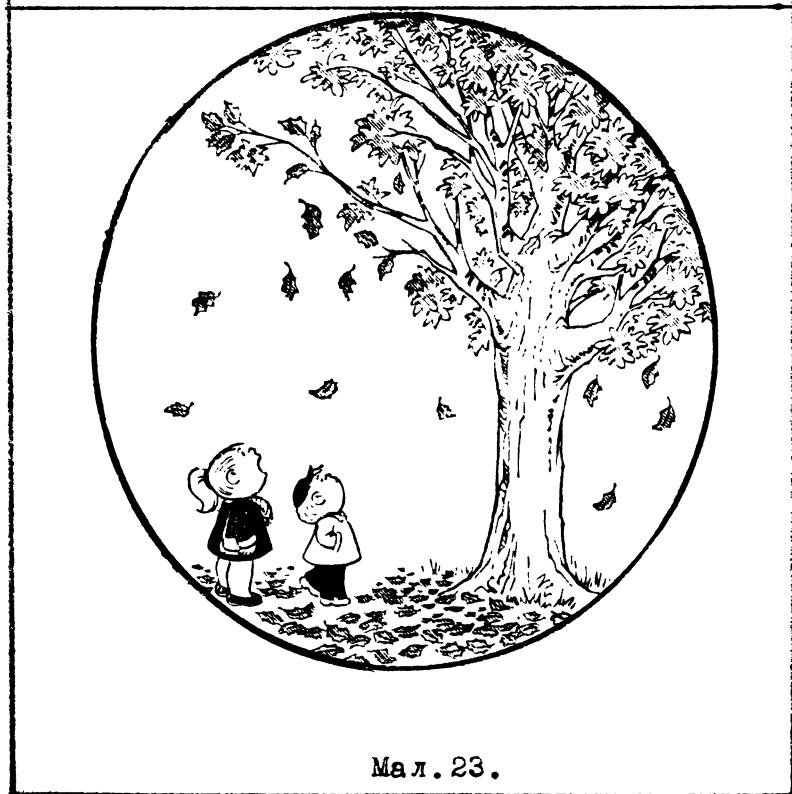
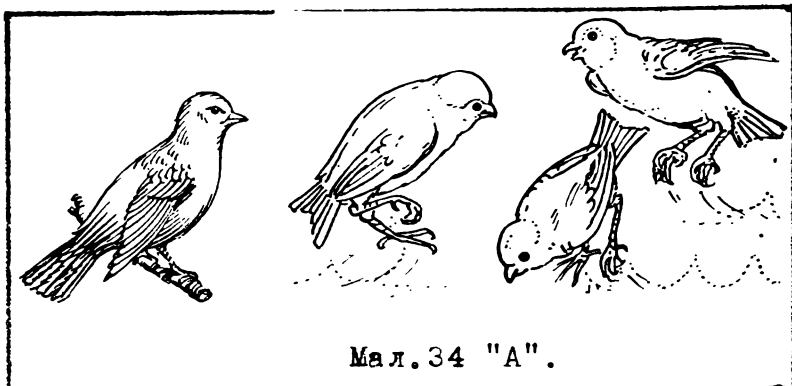
Найбагатша це частина
України на весь світ.
„Хліб на кіллю, ковбасами
Люди там городять пліт.”

31.

Хто найбільший хвалько в світі?
А при тім брехун, вгадай!
Пів століття брак їм всього,
А впевняють, що в них „рай”?

32.

Що це є таке цікаве,
Чорними цятками, —
Розганяє у день п'ятому,
Що ходить за нами?

33.

А в зернинки є три спинки,
 Чорно вбрана, не погана.
 Українська з неї — наша
 Люблена усіми каша.

34.

Хто з уродження співочі,
 І не вчилися, а співають, —
 Чи хто слухає їх співу,
 А чи ні, про те не дбають.

35.

Які птахи не літають,
 І не ходять ще в додатку,
 Хоч із крилами, з ногами,
 Як звичайно — все в порядку?

36.

Довгий дзьоб неначе шило,
 Він не є з великих птах.
 Це його природа манить, —
 Лазить він по болотах.

37.

Хто я? — стукаю, я — ситий
 (Трішки голова болить),
 Як не стукаю — голодний:
 Шлунок мій тоді квилить?

38.

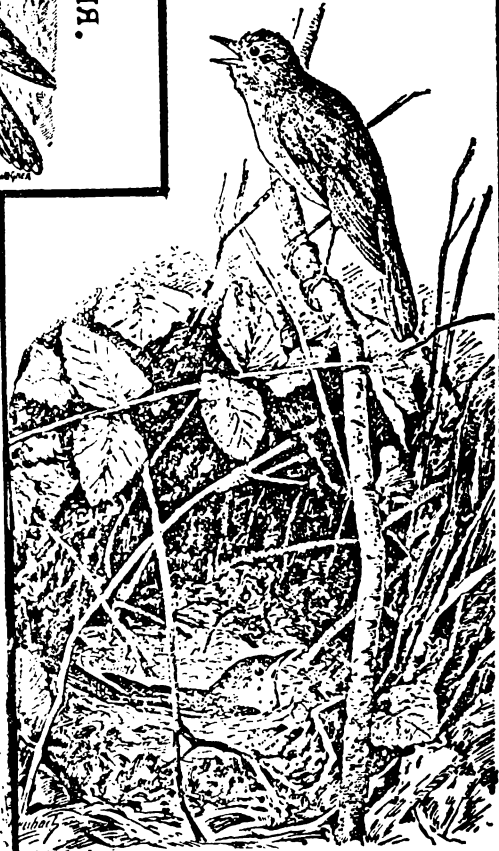
ХТО? КОГО?

Є в природі ворогів
 Багато завзятих,
 Ось їдять її крилаті,
 І вона крилатих.

ЗОЗУЛЯ.

СОЛОВЕЙКО
1
ЙОГО ГНІЗДЕЧКО.

ЖАЙВОРОНОК.

МАЛЮНОК 34 "Б".

КУЛИК.

Мал. 36.

Мал. 37. ДЯТЕЛЬ.

МУХА

ЖАБА.

ЛЕЛЕКИ
БУЗЬКИ

Мал. 38.

39.

Я не ходжу, не біжу,
Та й часу не трачу, —
Якщо маю бути десть,
Я туди поскачу?

40.

Знають певно люди всі,
Знають не віднині:
Маю очі на ріжках,
Хаточку — на спині.

41.

Це й для старших є цікаве,
А не тільки для дітей:
В кого на двох рогах очі,
В кого, — п'ятер очей?

42.

Назва їхня однакова
Хто би знати захотів.
Є це острів і тваринка —
Випадкова збіжність слів.

43.

Загадку цю відгадати
Зможе всякий вповні:
Моя одіж — шкіра й цвяжи,
Що стирчать назовні.

44.

ХТО ЦЕЙ МАЙСТЕР?

Про знаряддя він не дбає
При своїй роботі,
Бо сокиру й пилку має
У своєму роті.

ЛОГОГРИФ Ч.З.

Мал.З.

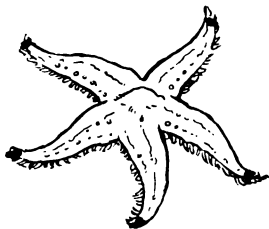

СОРОЧКА - СОРОКА.

Міґріс.

Логогриф
Мал.З.

МОРСЬКА ЗІРКА.

Мал.41"А"

3

СЛИМАК/з ріжками/

Мал.41"Б".

45.

Хоч літає, та не пташка,
 Це малесенька комашка,
 Чує до людей любов.
 Заспіває так тоненько,
 В шкіру вб'є сосок швиденько —
 І вже смокче з тебе кров.

46.

У письмі такий значок,
 Виглядає як гачок
 Або навіть ключка.

Угорі — як голова,
 Унизу — одна нога,
 Вигнута гадючка.

47.

Тільки, він живе в той час,
 Як годуєш, а він їсть,
 Це й прислуга є для нас,
 Не годуй — умре на злість.
 Ненажера він страшний,
 Все з'їдає, що аж страх.
 А напоїш, то він дивний —
 Умирає на очах.

48.

Червоненьке
 І маленьке
 І як пір'ячко
 Легеньке.

Та немає
 Сили, брате,
 Голіруч
 Його підняти.

49.

Без електрики, моторів,
Стрічки і магнету,
А записувати голос
Має ту прикмету.

Всякі звуки, гук чи плюскіт
І пісні й промови, —
Занотує досить вдало
Апарат чудовий.

50.

Ой засівся ворог лютий
Як той кіт на мишу,
А на кого, який ворог?
Я для вас це лишу.

Тож кому ми не віддамо
(Відповідь готова)
Ані Києва столиці,
Хусту ані Львова?

51.

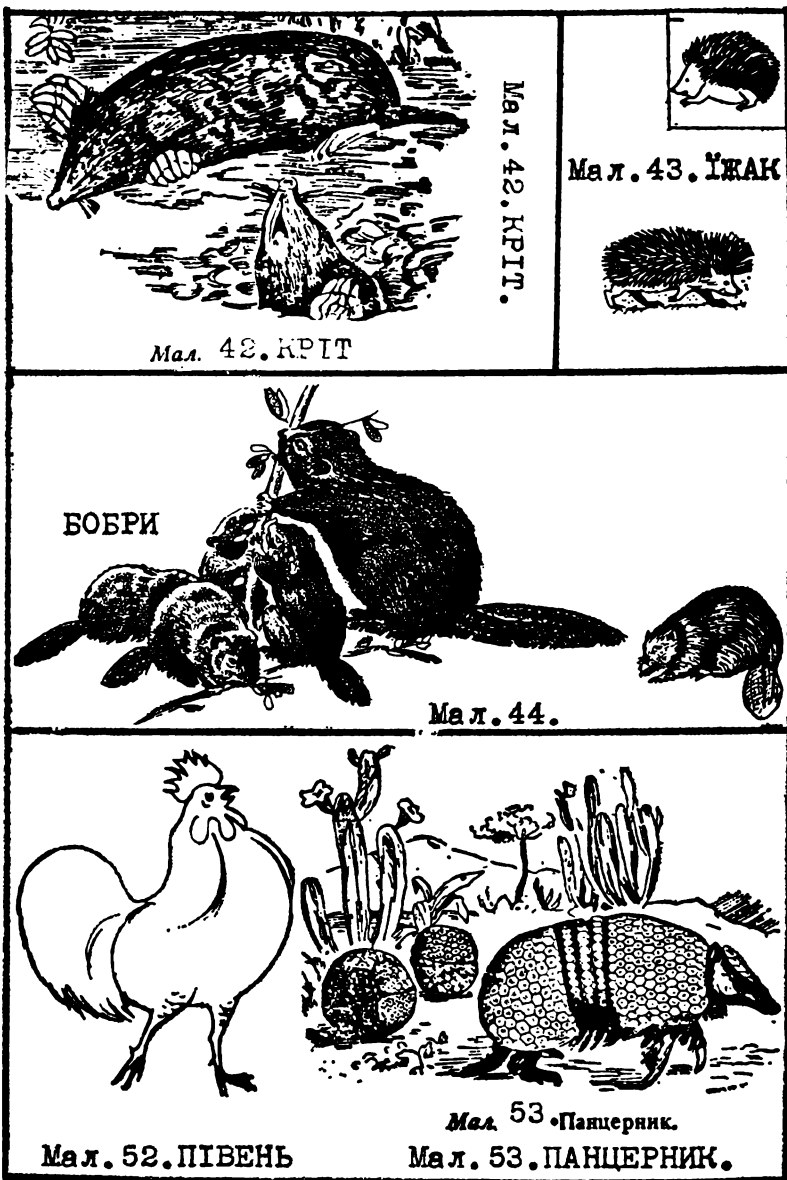
ЧОГО Я ХОЧУ?

Вибачте, що я вам цим
Голову морочу,
Та я мушу написати
Як, чого я хочу:

А я хочу як-най-най...
Бути нам у всьому.
Ви ж подумайте, скажіть —
В напрямку якому?

52.

Співаків яких ти знаєш,
Що вночі співають,
Чи хто слухає, чи чує, —
То про те не дбають.

З них один у господарстві
 Це важливий чинник.
 Коли північ, ранок — каже.
 Це — живий годинник.

53.

Що за лицар це такий,
 Він, то не жартує,
 Бо у панцері своїм
 Днює і ночує.

А відважний у боях.
 Знаний він людині,
 Скрутиться він у клубок
 Певний в середині.

54.

ЗАГАДКА - ГРА

Відомо, звірі всі мають
 Всі — чотири ноги.
 Запишіть, котрі з них мають
 Ще в додатку й роги.
 Хто найбільше їх запише,
 Виграв той цю справу.
 І заплече товариство
 Вигравцеві — славу.

55.

Що то є в нас на сторожі —
 Зразу стверджують „до суті”,
 Щоб таких харчів не їсти,
 Бо — недобрі чи погсуті?

Але є й такі шкідливі,
 Що їх годі розпізнати,
 Тож наш плунок сам подбає —
 Нам назад їх завертати.

Та й такі є трійла в їжі,
 Що їх виявити годі,
 Тож тоді нам кажуть, „клямка”¹⁾
 Теж буває це в природі.

56.

Ніякий я столяр-тесля,
 Ні робітник дроворуб;
 Ношу пилку впередсебе,
 На ній біля зуба зуб.
 Із двох боків має зуби,
 І не треба їх гострить.
 Відсіч, як нападе ворог
 Чи напасти вже кортить.
 Мов той спис ношу я пилку
 Впоготові у воді.
 Хто назве мене, хто знає?
 Ви старі чи молоді?

57.

Можна діру провертати
 У найтвердших аж металах,
 Поминувши матеріали
 Інші у деталях...
 Та такий є матеріал,
 Хоч найм'якший ніби в світі,
 А діри ніяк не можна
 В ньому провертати.
 Відгадавши, всякий скаже,
 Що і справді — це правдиво.
 А одначе — в іншій стані
 Всеж таки — можливо.

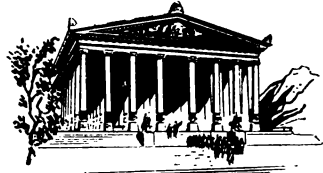
58.

В давнім світі аж сім див
 Вабили собою,

1) „Клямка” = кінець, смерть.

PYRAMIDS OF EGYPT.

TEMPLE OF DIANA
AT EPHESUS.

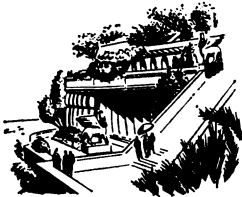
STATUE OF ZEUS
AT OLYMPIA.

COLOSSUS
OF RHODES.

PHAROS OF ALEXANDRIA.

HANGING GARDENS
OF BABYLON.

TOMB OF
MAUSOLUS.

Ма л. 58. СІМ ДІВ СВІТУ.

Твори бо це людських рук
Сяяли красою.

Та з часом, крім пірамід,
Зникли, що й не знати.
Чи ви можете сім див
Світових назвати?

Із новіших див таких
Найвищий будинок
У цілому світі він,
(Це вже не з новинок),
Думаю, що знаний вам,
У якій державі,
Де будівлі аж до хмар
Ставлять величаві?

59.

Когось може поцікавить
Ще й і така справа:
Хто найбільша в Україні
Є музична слава?

Творець батько в Україні
В ділянці музичній,
Вічна пам'ять на сторінці
Нашій історичній.

„Коза Дереза” — „Пан Коцький”
Бачили ви, чули?
„Зима і Весна” — дитячі
Признання здобули.

І сотки, сотки ще й інших...
Хто він цей музика?
За заслуги йому слава,
Наша в нас велика.

Перші вони стрільний порох
 Винайшли давних ще літ,
 Перші винайшли ракету,
 Про це знає цілий світ.

Ця ракета примітивна,
 Порох тільки в ній горів,
 У війні її вживали,
 Щоб страшити ворогів.

Лепко буде відгадати,
 Це ж бо Азія і схід.
 Це грізна Європі сила,
 Бо культури слід приблід.

АНАГРАМИ

(Від грецького слова „ана” — пере... і „грамма” — буква) — рід віршованих загадок. АНАГРАМИ розв’язується так: треба перше відгадати зашифроване, заховане слово, і в тому слові треба переставити букви, щоб відгадати нове слово. Така переставка літер у слові дає слово з новим змістом. Наприклад: ЛІТО — ТІЛО, ПІЧ — ЧП, КУБ — БУК. Наприклад анаграма: 1.

1.

Огорожа це з каміння,
 Щоби хтось не робив збитків.
 Переставиш тільки букви,
 Це один з міцних напیتків.

У цій АНАГРАМІ зашифроване слово „МУР” (огорожа з каміння). Переставити в цьому відгаданому слові „МУР” букви, буде „РУМ” слово з новим змістом, що значить напитек дуже міцний РУМ.

2.

З дерева ця річ кругленька —
 Бочку нею затикають.
 Переставиш букви в назві —
 Варять в ній і випікають.

3.

Є тварина в горах,
 Родина — верблюди.
 Переставиш букви, —
 Мають не лиш люди.

4.

Місце, де то зберігають
 Документи всі старі,
 Що велику вартість мають
 Вже для нас у цій порі.

Їх багато. Букви в слові
 Перестав тоді, але...
 У Карпатській Україні
 Є це містечко мале.

5.

Це писання не руками,
 А машиною — назвіть.
 Переставте в ньому букви,
 Відповідно укладіть,
 Вийде народа тут назва,
 Що не вийшов ще з війни,
 Що у горах там за волю
 Сильно б'ються ще вони.

6.

Ти, якщо голодний дуже,
 Він з'являється тоді.
 Зі смаком їси щонебудь,
 Щоб зарадити „біді”.

60.

ПРО КОГО ТУТ МОВА?

Їм здавалося лише,
 Що вони великі.
 Вгору дерлися носи
 Як лишник по житі.
 Хоч і вгору підтяглись,
 Мали трохи силу,
 Оба перлися на схід
 Там знайшли могилу.
 Бо забули обидва,
 Що в народі сила,
 Загребущі руки втне,
 І обітне крила.
 Так „набрали” обидва
 Аж дрантя летіло...
 Щоб нікого йти на схід
 Більшене кортіло.
 Маньякам величини
 Буде це наука:
 Бути велетнем-вождем
 Це велика штука.
 Для науки всім подам
 Тут я не багато,
 Так мене колись учив
 По-галицьки тато:
 „Хтіла жаба волом бути
 Та й почала се дуги, —
 І аж трісла так се дула,
 А такінь волом ни була.”

61.

Ця країна величезна
 І найбільше люду в ній,
 Винахідливість, культура
 Цвіли там в добі давній.

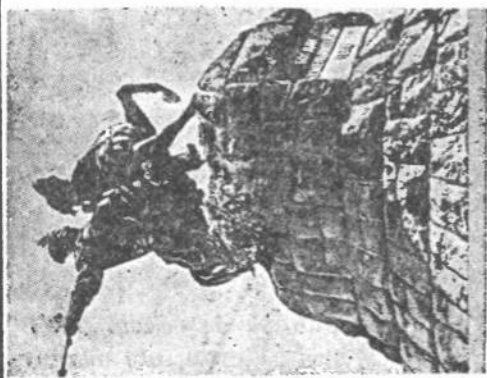

БАТЬКО УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ
МИКОЛА ЛИСЕНКО

Мал. 59.

ПАМ'ЯТНИК БОГДАНА
 ХМЕЛЬНИЦЬКОГО В КИЄВІ.

АНАГРАМА. Мал. 10.

ПІЛКА-РИБА (Pristis) — рід риб групи
 скатів. Довж. до 5 м, 6 видів, пошир. у гро-
 ніч. і субтропіч. морях Тихого і Атлантич.

ного океанів, а також у Середньому м.,
 є річкові форми. Має довге сплющене з
 міцними зубцями по краях пілаковидне
 рило. У водах УРСР П.-р. немає.

РИБА - ПІЛКА

РИБИ - ПІЛКИ.

Мал. 58

THE SAWFISH
 HAS 2 SETS OF TEETH
 ONE SET IS INSIDE ITS MOUTH AND THE
 OTHER IS ON BOTH SIDES OF THE 6-FOOT SWORD
 IT USES BOTH AS A WEAPON AND A SHOVEL

Перестав у слові букви,
Зробиш зміну так значну,
Вийде те, що ним обліплять
Стіни всі, не лиш одну.

7.

Є це ручка, — для вигоди
Більшість при машинах;
Це на те, щоб то крутити
Ручно в тих хвилинах.

Якщо букви переставиш —
То змія страшлива,
Очкова, отруйна дуже,
Визирне трійлива.

8.

Слово це — то знак по рані,
Що від шаблі чи ножа,
Або щось у літ заранні
Брудно дряпнуло — іржа.

Прочитай назад це слово —
Іншого це змісту слід:
Військо робить це на вправах
Або йде собі в похід.

9.

Він Америки сусіда
Острів цей, про нього вчився,
Що на ньому та зараза,
Комунізм той загніздився.

Склад за склад ви переставте,
З острова, де люте горе,
Перенесе вас ця назва
Ген аж над Каспійське море.

Там — це ж центр є величезний
 Скарбу ропи нафтової,
 Бо 15% усеї
 Продукції світової.

10.

Назва міста в Україні,
 Це дороговказ шляхів.
 Там розгромив наш Хмельницький
 Вцент ненависних ляхів.

Назва — букви три. Зміни їх,
 Перестав, перенеси, —
 Дасть, що український нарід
 Є в теперішні часи.

ЛОГОГРИФИ:

(ЛОГОГРИФ-И, грецьке „льогос” — слово і „ґріфос” — сітка; загадка). Отже ЛОГОГРИФАМИ називаються такі віршовані загадки, у яких, з допомогою додавання до зашифрованого (затаєного слова, яке треба перше відгадати), слова чи вилучення з нього певної букви, або навіть і складу, складається нове слово, з новим змістом.

Візьмемо, наприклад, логгриф:

1.

Надлетить з дощем і свище,
 Сила, — дерева ламає.
 Букву „К” додай до слова,
 Вийде, — в землі виростає.

Надлетить з дощем і свище... Тут зашифроване слово є БУРЯ. Треба перше його відгадати з опису і, додавши на кінець слова „БУРЯ” букву „К”, — вийде, що в землі виростає: „БУРЯК”. Нове слово з новим значенням, змістом.

2.

Коли спиш, то він прилине, —
 Гарно й страшно одночасно;
 „Це” додай за тим же словом,
 То засвітить зразу ясно.

3.

В це вбираєшся щоднини,
 Свіжа — щонеділі.
 Викинь „Ч”, то буде птаха,
 Пір’я — чорні й білі.

4.

Все живе це мусить мати,
 Міра це загальна.
 Як відняти ж букву „В”, —
 Пісня це похвальна.

5.

Із овець стрижуть на одіж —
 Чорна або біла;
 „БА” додай — з куців збирають,
 Як уже дозріла.

6.

Із цитриною п’ємо,
 З румом теж можливо.
 „КА” додай, то птаха пурхне,
 Скиглючи плачливо.

7.

Це у птах лише знайдете.
 Знаєте, про що тут мова.
 І в безрог — це прочитайте, —
 Взявши „К” із того слова.

8.

Як от назвете ворота
 Іншими словами,
 Зроблені з дощок, обкуті,
 Значення ж те саме?

Букву ж „Б” якщо відняти
 Вже від того слова,
 Значення цілком це змінить.
 Відповід. готова.

9.

От візьми одну частину,
 З одєжини у пташини.
 Якщо в назву-слово вставиш
 Букву „Т” між половини,
 То здивуєшся, читавши
 Слово змінене, козаче.
 Буква „Т” на знане змінить
 Добре всім ім'я хлоп'яче.

10.

Кожний хоче саме того,
 І нічого тут нового,
 Протилежне до „неволя”,
 Наша в'яжеться і доля.

Як відняти з того слова
 Першу букву „В”, хто схоче,
 То залишиться прекрасне
 Миле нам ім'я дівоче.

Хто від імені захоче
 Першу букву „О” відняти, —
 Лишиться ще назва ноти,
 Як хто вміє і співати.

Навіть як іще від того
 „Л” відняти жтось бажає, —
 Заіменник особовий
 Першої особи має.

МЕТАГРАМИ

(від грецького „метаграфо” — вносити зміни в текст)
 — віршована загадка (літературна гра), що будується на
 такій заміні букви в слові, яка веде до утворення інших
 слів з новим значенням. При чому в метаграмі, як і в
 шараді, слів не називається, а подається описово — їх
 треба відгадати. Коротко: в зашифрованому метаграмою
 слові одну букву треба замінити іншою, щоб змінилося
 значення слова.

Ось, наприклад, метаграма:

1.

Із крупів гречаних варять.
 Добра, всякий признає.
 „К” на „Н” зміни, покаже,
 Чия ж вона справді є.

Тут зашифроване, затаєне слово є „КАША”, треба
 з опису догадатися. Відтак у слові „КАША” букву „К”
 замінити буквою „Н” — вийде нове, з іншим цілком
 змістом, „НАША”. (Присвійний займенник).

2.

Дія це. На сцені ставлять.
 Ви це слово віднайдіть, —
 „Д” от вилучіть і образ,
 Краєвид, портрет вберіть.

3.

Ними їжу мелеш пильно,
 Натискаєш часто сильно;
 Замість „З” — „Д” букву дай, —
 Дерево тверде, — читай.

4.

Це — одежа є дерев,
 Що росте „дівроку”,
 „К” на „П” зміни, то буде
 Час це дня чи року.

5.

Він ірже, на собі возить.
 „Т” на місце „К” прийде,
 Відіб'ється від усього,
 Світло як на щось паде.

6.

Щоб то, кажуть, нам могли
 І зварити і спекти, —
 В кожній хаті це знайдеш,
 Користати ним будеш.

Букву „П” на „Н” зміни,
 Цілком зміниться річ та,
 Це тоді, як на-дворі
 Скрізь панує темнота.

7.

Це — за зло є всім відплата.
 Зле, як хтось щось заподіяв:
 Для держави чи особам, —
 Тож збирає, що посіяв.

Замість „А” у тому слові
 „О” даси, то в цю хвилину
 Вийде те, що від пошкождень
 Захищає деревину.

8.

Із трьох буков тільки слово,
 Означає миле щось, —
 У кожусі, ніг чотири
 Ось подумать довелось.
 Але замість „І” в тім слові
 Букву „И” ось ти постав,
 То потвору в океани
 Пустиш ти — і піде вплав.

9.

Хто це той, що в його назві
 Творить пензлем він красу.
 Якщо першу букву дати позаду,
 Щось з воєнного часу.
 Буде сполох, буде заклик,
 Як то сурма засурмить,
 Щоб готові наступати
 Або відсіч дати вмиць.

10.

З букви „Н” початок слова, —
 Це на дворі темний час.
 З букви „П” те саме слово, —
 Взямку гріє в хаті нас.
 Дай ще раз в тім самім слові
 На початок букву „єР”, —
 Зміна буков, зміна значень,
 Зрозумієте тепер.

Це останнє нам покаже
Кожне щось, що є навкруг.
Допоможе нам тут розум,
Невідступний цей наш друг.

Ш А Р А Д И

(Шарада від французького слова *charade* — базікання, бесіда) — загадка, у якій зашифроване, затаєне, словане слово складається із кількох частин, що становлять собою окремі слова, або склади взяті з поодиноких слів.

Слово, зашифроване в ШАРАДІ, розгадується частинами.

Візьмемо для прикладу шараду:

1.

Перший склад, — „дитина-хлопець”,
Другий — у нас міра штук.
Разом наче — тон вриваєш
Наче в ноті робиш стук.

Перший склад того слова, яке маємо відгадати з опису, „дитина-хлопець” — це є „СИН”. Другий склад слова є у нас міра на „ШТУКИ”. „КОПА”. Додати разом: „СИН” плюс „КОПА” є С И Н К О П А. В музиці, синкопа, наче вривається, наче робиться СТУК...

2.

Перший склад візьми з „Лінивий”,
Другий склад із слова „свяТО”.
Разом — час для всіх спочинку...
Не для сіл, — в містах прийнято.

3.

Що у тебе над очима,
Буде це от перший склад.
І сто років в однім слові —
Другий. — Разом всьому лад.

4.

Діти, перша вам частина
 Слова „ЗИСК” — це половина;
 Другу мати половину —
 З „МАМА” другу взять частину.
 Разом скласти треба вміло —
 Час, коли в нас всюди біло.

5.

Половину першу взяти
 З „ВЕСЕЛО” — рівненько.
 Друга — ДРУГА половина
 З „ШАНА” — коротенько.

Скласти разом першу й другу —
 Відгадка готова.
 Пора року це весела,
 По зимі, — чудова.

6.

Перший склад — це половина,
 Та скорочено скажіть,
 Другий, — доби половина
 Та, що темна, теж назвіть.

Разом — сторона це світу,
 Дивна сляйвом як була, —
 Наче барвами склепіння
 Там малює їх мітла.

7.

Це був славний князь багатий,
 Хто він? Відгадати,
 Та уважно вам шараду
 Треба прочитати.

Перший склад — це нота в співі,
 Другий — спів цей чують.
 Разом князь. Усі кмітливі,
 Певно, це зміркують.

8.

Перший склад — це перша нота,
 Як співати гаму,
 А до другого я зараз
 Вам відкрию браму.

Другий склад відповідає
 Найменшій монеті
 У Канаді. Разом — вчить він
 В університеті.

9.

Монарх це Ірану
 Буде перший склад.
 Другий обіцяє
 Людям уряд Рад.

Разом прочитати —
 Скаже правду нам,
 Де найбільше в світі
 Цього роду крам.

10.

Перший склад — малий це ліс
 Іншими словами.
 Другий — „ДА” — а третій квіти,
 В полі, над ставами...

Кров'янисто ті цвітуть,
 Наче жар вогнисто.
 Разом — тії, що клялися
 На ножі вчисто.

ПАЛІНДРОМИ. ПЕРЕВЕРТНІ або РАКИ.

До захоплюючого розвагового жанру належать ще й ПАЛІНДРОМИ. ПАЛІНДРОМ (гр. „паліндромео” — біжу назад), ПЕРЕВЕРТЕНЬ, чи РАК, — слова, фрази або вірш, що мають однаковий зміст при читанні ЗЛІВА НАПРАВО, і НАВПАКИ, З-ПРАВА — ВЛІВО.

Розрізняють БУКОВНІ і СЛОВЕСНІ ПАЛІНДРОМИ — ПЕРЕВЕРТНІ, РАКИ.

БУКОВНІ ПАЛІНДРОМИ: ОСЬ ПРИКЛАД: „АГА”, „АННА”, „БІБ”, „ДІД”, „ЕГЕ”, „ЗАРАЗ”, „ЙОЙ”, „ОГО”, „ОКО”, „ПИЛИП”, „ПОТОП”, „РОТОР”, „РАДАР”, „ТУТ”, „КОТОК”. Решту шукайте і творіть самі.

ПАЛІНДРОМИ, чи по-нашому ПЕРЕВЕРТНІ — РАКИ, є досить трудно підшукати чи творити.

Ще трудніше у нас підшукати словесні паліндроми. Приклад словесних паліндромів подам з англійської мови: Кажуть, що Адам в раю поздоровляв чи представлявся Єві по-англійському: *“Madam, I’m Adam”*. Цей паліндром словесний можна читати, розділюючи відповідно букви, ЗЛІВА НАПРАВО і З-ПРАВА ВЛІВО, і зміст буде без зміни. Ще один паліндром в англійській мові, вислів Наполеона: *“Able was I ere saw Elba”*, або ось ще один у російській мові поета В. Хлебнікова: „ТЕЧЕТ И НЕЖЕН”. Кажу: ПАЛІНДРОМИ-РЕЧЕННЯ-, СЛОВЕСНІ, є багато трудніше складати чи підшукувати як БУКОВНІ — „СЛОВА”.

Пробуйте знаходити, чи укладати ПАЛІНДРОМИ самі.

ПАЛІНДРОМИ, — РАКИ, ПЕРЕВЕРТНІ.

Отже, що це ПАЛІНДРОМИ,
Вже повинні знати.
Те, що можна „ВПЕРЕД” і ВЗАД”
Правильно читати.

Слово одне, чи речення
Змісту не міняє,
Як хтось ВПЕРЕД, чи НАВПАКИ,
Його прочитає.

Вгорі слова ПЕРЕВЕРТНІ
РАКИ, вам, — готові.
Укладайте ПАЛІНДРОМИ,
Ви, самі, здорові.

А ОСЬ, ПОДУМАЙТЕ І УЛОЖІТЬ ПЕРЕВЕРТНЯ-РАКА

1.

Двоє „Л” і двоє „У”,
„П” посередині.
Скласти з цього паліндрома,
Прізвище людині.

На початку слова „Л”,
„Л” на кінець слова,
Двоє „У”, — „П” всередині...
Загадка готова.

Прізвище це професора,
Нашого в Альберті,
В Едмонтоні. Складіть, будьте
Завзяті і вперті.

2.

З перших букв зложіть ПАЛІНДРОМА
Вам напевно не треба поради.
Це буде скорот назви, читайте:
Комітет Українців Канади.

3.

Поміж двоє „Х” поставте
 Букву „У” лише одну.
 Збудуєте ПАЛІНДРОМА,
 Тож спробуйте, ану-ну!

4.

Поміж двоє „S” латинських,
 Вставте „O”, буде в ґатунку,
 Клич: „СПАСАЙТЕ НАШІ ДУШІ”,
 ПАЛІНДРОМ — сигнал: — „РЯТУНКУ”!

5.

Крім Адама й Еви мають,
 Усі люди і святі.
 Усім знане, а що саме,
 Знак який на ЖИВОТІ?

6.

Поміж двоє „С”, „А” дайте,
 І побачите в той час,
 Вийде прізвисьце цікаве,
 І, щось знане вже для нас.

7.

Поміж двоє „П”, „І” дати,
 ПЕРЕВЕРТЕНЬ буде РАК.
 Назва це, буде особи.
 Духовенства його, — знак.

8.

Це ніякий насміх з когось,
 Ані теж собі каприз.
 Чи ви знаєте, чи чули,
 Що воно є таке — ЗИЗ?

Чим являється те слово?
 Поясніть також, чому
 Охрестили так і дали
 Назву ось таку йому.

.....

На завершення збірки,
 Ця загадка — як вінець.
 Вгадай, а якщо не зможеш,
 Заглянь в книжці на КІНЕЦЬ.
 (На сторінці 74-тій).

.....

Що то за ЦАП, на двох ніжках,
 І то не ВІН, а ВОНА.
 Ні ріжків, ані борідки,
 Справа ця, — таки дивна.

Мила, гарна і весела.
 Хто побачить, скаже: „ТАК”
 І до нас вона подібна,
 Кажуть — „ЦАП ВОНА ОДНАК”!

ВІДГ А Д К И — П О Я С Н Е Н Н Я

Загадка

- ч. 1. ЛЯМПА НА СТЕЛІ СЕРЕ ДХАТИ.
 ” 2. ЧЕРЕПАХА — УСТРИЦЯ.
 ” 3. РІКА.
 ” 4. ПРИРОДНИЙ, ЧИ ШТУЧНИЙ ГАЗ.
 ” 5. НЕДУГИ, ПОГАНІ ЗВИЧКИ, КУРЕННЯ, ПИЯТИКА, КАРТОГРАЙСТВО, НАРКОТИКИ І КОМУНІЗМ.
 ” 6. КАЗАТИ, ЩОБИ ВЧИЛАСЯ, ЗДОБУВАЛА ФАХИ, І ЗВИКЛА ДО ПРАЦІ.
 ” 7. СІДЛО.
 ” 8. ДОРОГА.
 ” 9. ЧОВЕН. Дивися малюнок ч. 9, сторінка 11.
 ” 10. ВОЛОДИМИР МОНОМАХ. Мудрий був і справедливий. „Руську Правду” доповнив у користь бідних. Залишив своїм синам „ПОУЧЕННЯ”, де сказав, щоби нікого не карали смертю. Мал. ч. 10, стор. 11.
 ” 11. СИН КОРОЛЯ ДАНИЛА, ЛЕВ, БУВ КОРОЛЕМ КОРОТКИЙ ЧАС ПО БАТЬКОВІ. КОРОЛЬ ДАНИЛО збудував місто, город ЛЬВІВ, на честь сина Лева. Дивися малюнок ч. 11. Сторінка: 11.
 ” 12. ОЛІВЕЦЬ, ПЕРО.
 ” 13. СЕРЦЕ, — „ГОРИТЬ” ЛЮБОВ’Ю. Вогню не видно. „ГОРИТЬ” — не пече. „БОЛИТЬ”, але фізичної рани не має.
 ” 14. Нігті, волосся.
 ” 15. НОГИ І ШТАНИ.
 ” 16. Т Е Т А — Т Е Т А.
 ” 17. НАЙМАНА ЖІНКА, ДЛЯ ДОГЛЯДУ ДІТЕЙ. — НЯНЯ, НЯНЬКА.
 ” 18. ЖИВОПЛІТ. (З кущів, які ростуть і їх стрижуть рівненько, так виглядає наче зелений пліт, мур).

Загадка

- ч. 19. ЗЕМЛЯ.
- " 20. БІБЛІЙНИЙ „ПОТОП”.
- " 21. КОСАРИ — СУЗІР'Я НА НЕБІ.
- " 22. ПОШТОВА МАРКА, НА ЛИСТАХ.
- " 23. ДЕРЕВО. Дивися малюнок Ч. 23. Сторінка: 15.
- " 24. ДЕРЕВА, ВСІ РОСЛИНИ.
- " 25. ЛІС — ДЕРЕВА — ЛИСТЯ.
- " 26. ЯЛИНКА.
- " 27. СУНИЦЯ.
- " 28. ГУДЗИК З ПЕТЕЛЬКИ.
- " 29. СЬОГОДНІ.
- " 30. ПОДІЛЛЯ. Народня приповідка пояснює ворожайність і багатство ПОДІЛЛЯ: „НА ПОДІЛЛЮ ХЛІБ НА КІЛЛЮ, КОВБАСАМИ ПЛІТ ГОРОДЯТЬ”. Значить, що хліба дуже багато, і м'яса, ковбас.
- " 31. СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ, В 1968 р. ЗАКУПИВ У КАНАДІ ПШЕНИЦІ НА ТРИСТА МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. Червоний Китай на сто мільйонів доларів. Попередніх років, СОВ. СОЮЗ теж купив на сотні мільйонів доларів пшениці в Канаді.
- " 32. ЧОРНІ ЦЯТКИ — ДРУК. Друковані, добрі книжки, просвічують людину, дають ясний погляд на все, хоч букви чорні-темні.
- " 33. ГРЕЧКА, ЗЕРНО ГРЕЧКИ.
- " 34. СПІВОЧА ПТАШНЯ. Дивися малюнок Ч. 34 А, і 34 Б. ЗОЗУЛЯ, ЖАЙВОРОНОК, СОЛОВЕЙКО і ЙОГО ГНІЗДЕЧКО. Сторінки: 15 і 17.
- " 35. ПТАХИ НАМАЛЬОВАНІ.
- " 36. КУЛИК. Дивися малюнок Ч. 36, сторінка: 18.
- " 37. ДЯТЕЛЬ. Дивися малюнок Ч. 37, сторінка: 18.
- " 38. КРИЛАТІ БУЗЬКИ-ЛЕЛЕКИ ІДЯТЬ ЖАБІВ, А ЖАБИ ІДЯТЬ КРИЛАТИХ МУШОК. Дивися малюнок Ч. 38, сторінка: 18.
- " 39. ЖАБА, ГОРОБЕЦЬ.

Загадка

- ч. 40. СЛИМАК. Малюнок число 41. Сторінка: 20.
- " 41. СЛИМАК МАЄ ОЧІ НА КІНЧИКАХ ДВОХ СВОЇХ БІЛЬШИХ „РІЖКІВ”. Дивіться на малюнку Ч. 41. Б, сторінка: 20. Чорні крапки на „ріжках”, це так звані „ОЧІ” слимака.
МОРСЬКА ЗІРКА МАЄ П'ЯТЬ РАМЕН. НА КІНЦІ КОЖНОГО РАМЕНИ Є ОКО. ЗНАЧИТЬ: П'ЯТЬ РАМЕН, П'ЯТЕРО ОЧЕЙ. Дивися малюнок 41 А, сторінка: 20.
- " 42. КРИТ — ОСТРІВ, І КРИТ — ТВАРИНКА, що живе в землі. Дивися малюнок Ч. 42, сторінка: 23.
- " 43. ІЖАК. Дивися малюнок число 43, сторінка: 23.
- " 44. БОБРИ. Дивися малюнок Ч. 44, сторінка: 23.
- " 45. КОМАР.
- " 46. ЗНАК ЗАПИТАННЯ.
- " 47. ВОГОНЬ.
- " 48. ЖАРІЮЧИЙ НЕДОГАРОК.
- " 49. МОЗОК.
- " 50. ВОРОГИ УКРАЇНИ, ЗАСІЛИ І ДОЖИДАЮТЬ ХВИЛІ, ЩОБ МОГЛИ НАВІК ЗАГАРБАТИ НАШІ ЗЕМЛІ. (Але їм це не вдасться).
- " 51. ХОЧУ, ЩОБИ МИ, УКРАЇНЦІ БУЛИ В УСІХ ДІЛЯНКАХ НАЙПЕРШІ В ДОДАТНЬОМУ РОЗУМІННІ.
- " 52. ЦІ СПІВАКИ — ЦЕ СОЛОВЕЙКО І ПІВЕНЬ-КОГУТ. Дивися малюнок Ч. 34 Б, сторінка: 17. і Ч. 52, сторінка: 23.
- " 53. ТВАРИНА — ПАНЦЕРНИК. Дивися малюнок Ч. 53, сторінка: 23.
- " 54. КОРОВА, ЦАП, БАРАН, ОЛЕНЬ, ЛОСЬ, РЕНІФЕР, НОСОРОГИ з одним рогом на носі і бувають також носороги з двома рогами на носі, і інші.
- " 55. СМАК І НЮХ. ¹⁾ „КЛЯМКА” У ЗНАЧЕННІ — КІНЕЦЬ.

Загадка

- ч. 56. РИБА-ПИЛКА. Дивися малюнок Ч. 56, сторінка: 29.
- ” 57. ДІРИ НЕ МОЖНА ПРОВЕРТИТИ У ВОДІ, АЛЕ КОЛИ ВОДА ЗАМЕРЗНЕ, ТО В ЛЬОДІ — МОЖНА ПРОВЕРТИТИ ДІРУ.
- ” 58. СІМ ДИВ СВІТА. Дивися малюнок Ч. 58, сторінка: 26. НАЙВИЩИЙ БУДИНОК У СВІТІ: „СТЕЙТ ЕМПАЙР БІЛДІНГ” в Америці.
- ” 59. МИКОЛА ЛИСЕНКО. Батько української національної музики. Дивися малюнок Ч. 59, сторінка: 29.
- ” 60. МОВА ТУТ ПРО НАПОЛЕОНА і ГІТЛЕРА.
- ” 61. КИТАЙ. ПОРОХ БУВ ВІНАЙДЕНИЙ РАНІШЕ, А ПІЗНІШЕ 700 РОКІВ, БУЛА ВІНАЙДЕНА ПРИМИТИВНА РАКЕТА В КИТАЮ.

ВІДГАДКИ АНАГРАМІВ

Анаграма

- ч. 1. МУР — РУМ.
- ” 2. ЧП — ПЧ.
- ” 3. ЛЯМА — МАЛЯ.
- ” 4. АРХІВ — РАХІВ.
- ” 5. ДРУК — КУРД. ДРУКИ — КУРДИ.
- ” 6. АПЕТИТ — ТАПЕТИ.
- ” 7. КОРВА — КОБРА.
- ” 8. ШРАМ — МАРШ.
- ” 9 КУБА — БАКУ.
- ” 10. БАР, місто в Україні, переставити букви, буде РАБ, становище нашого народу в Советський Україні. Українці є ТЕПЕР РАБАМИ МОСКОВІІ. Дивися АНАГРАМА — малюнок Ч. 10, сторінка: 29.

ВІДГАДКИ ЛОГОГРИФІВ

Логогриф

- ч. 1. БУРЯ — БУРЯК.
 ” 2. СОН — за тим же словом додати „ЦЕ” буде СОНЦЕ.
 ” 3. СОРОЧКА — взяти „Ч” лишиться СОРОКА. Дивися ЛОГОГРИФ, малюнок Ч. 3, сторінка: 20.
 ” 4. ВОДА — ОДА. ОДА = музичний, вокальний або симфонічний твір урочистого характеру, що оспівує яку не-будь значну подію або подвиг. (Від гр. „оде” — пісня) — похвальний ліро-епічний вірш, присвячений важливим історичним подіям, видатним особам.
 ” 5. ВОВНА — БАВОВНА.
 ” 6. ЧАЙ — додати „КА”, буде ЧАЙКА.
 ” 7. КРИЛА — РИЛА.
 ” 8. БРАМА — РАМА.
 ” 9. ПЕРО — ПЕ „Т” РО, ПЕТРО.
 ” 10. ЦЕ СЛОВО Є — ВОЛЯ;
 Дівоче ім'я ОЛЯ;
 Нота ЛЯ;
 Займенник Я.

ВІДГАДКА МЕТАГРАМІВ

Метаграма

- ч. 1. КАША — НАША.
 ” 2. ДРАМА — РАМА.
 ” 3. ЗУБИ — ДУБИ.
 ” 4. КОРА — ПОРА.
 ” 5. КІНЬ — тварина. ТІНЬ — що дає якась річ, коли на неї паде світло.

Метаграма

- ч. 6. ПІЧ — НІЧ.
- ” 7. КАРА — КОРА.
- ” 8. КІТ — КИТ.
- ” 9. МАЛЯР — АЛЯРМ.
- ” 10. НІЧ — ПІЧ — РІЧ.

ВІДГАДКИ ШАРАДІВ

Шарада

- ч. 1. ДИТИНА-ХЛОПЕЦЬ, — СИН. Міра штук — КОПА. Разом: СИНКОПА. В музиці СИНКОПА.
- ” 2. Перший склад з ЛІНИВИЙ — „ЛІ”, другий склад із СВЯТО — „ТО”, разом буде ЛІТО.
- „ 3. НАД ОЧИМА є ЧОЛО, СТО РОКІВ, називають також „ВІК”. Отже разом ЧОЛОВІК. Чоловіки в більшості звичайно роблять лад.
- ” 4. „ЗИ” + „МА” = ЗИМА.
- ” 5. ВЕС — НА. ВЕСНА.
- ” 6. ПІВ — НІЧ, ПІВНІЧ. ПІВНІЧНЕ СЯЙВО.
- ” 7. НОТА „РЕ”, ЧУЮТЬ СПІВ — ВУХА, разом „РЕ” + „ВУХА” = РЕВУХА
„Ой поїхав князь Ревуха по морю гуляти,
Перевісив через плечі, сагайдак багатий...”
нар. пісня.
- ” 8. „ДО” + „ЦЕНТ” — найменша канадська монета, отже разом буде — ДОЦЕНТ.
- ” 9. МОНАРХ ІРАНУ — „ШАХ” (перший склад). Другий склад те, що обіцяє ВЛАДА РАД (СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ) — це „РАЙ”. Скласти разом це є „ШАХРАЙ”, БРЕХУН. УСІ ШАХРАЇ є БРЕХУНАМИ і БАНДИТАМИ. ПОВНО ТОГО Є В СОВЕТСЬКІМ СОЮЗІ.

Шарада

- ч. 10. ПЕРШИЙ СКЛАД — МАЛИЙ ЛІС, — ЦЕ є „ГАЙ”. Додати склад „ДА”, відтак полеві квіти це „МАКИ” — разом: „ГАЙДАМАКИ”. Колишні повстанці в Україні.

ВІДГАДКИ ПАЛІНДРОМІВ — ПЕРЕВЕРТНІВ,
РАКІВ. (Пояснення)

1.

Двоє „Л” і двоє „У”, — посередині „П” буде: ЛУПУЛ. Є це прізвище Пана Манолія ЛУПУЛ, професора Едмонтонського Університету. ЛУПУЛ можемо читати зліва вправо і навпаки без жодних змін змісту. Це є ПАЛІНДРОМ, по-нашому ПЕРЕВЕРТЕНЬ-РАК.

2.

Скорот назви: Комітет Українців Канади: є „КУК”, що собою являє також добрий ПЕРЕВЕРТЕНЬ — ПАЛІНДРОМ.

3.

Поміж двоє „Х” дати букву „У”, вийде „ХУХ”, щось як вигук. Від того „ХУХ”, походить ХУХАТИ (коли зимно). „ХУХ” — подмук, подув. „*Hi хуху ні диху*” або „*Hi ХУХУ ні ДУХУ*”. В печі. „ХУХ” також добрий ПЕРЕВЕРТЕНЬ. Читається без ніяких змін зліва направо і навпаки.

4.

Поміж двоє “S”, латинських вставити букву „O”, то вийде ПАЛІНДРОМ, ПЕРЕВЕРТЕНЬ, чи РАК: “S.O.S”, що означає по-англійському “SAVE OUR SOULS”, у до-

слівному перекладі значить: „РЯТУЙТЕ НАШІ ДУШІ”. Це є морський сигнал, коли потапає пароплав і залога пароплава вживає помочи-рятунку. Цей скорот: “SOS” є також дуже добрим ПАЛІНДРОМОМ-ПЕРЕВЕРТНЕМ.

5.

НА ЖИВОТІ У КОЖНОГО Є ЗНАК „ЛУП”. УСІ МАЮТЬ ПУП НА ЖИВОТІ. МІСЦЕ, В ЯКОМУ НОВЕ ЖИТТЯ БУЛО СПОЛУЧЕНЕ З ОРГАНІЗМОМ МАМИ, ДЕ ТВОРИЛОСЯ НОВЕ ЖИТТЯ. АДАМ І ЕВА ТОГО ЗНАКА, МІСЦЯ НЕ МАЛИ, ТОМУ ЩО ВОНИ НЕ РОДЖЕНІ, АЛЕ БУЛИ СОТВОРЕНІ БОГОМ: АДАМ ІЗ ЗЕМЛІ, а ЕВА, З РЕБРА АДАМОВОГО. ПУП, МАЮТЬ ТІЛЬКИ ТІ, ЩО БУЛИ РОДЖЕНІ. „ЛУП” — ПАЛІНДРОМ.

6.

ПОМІЖ ДВОЄ „С” — ДАТИ „А” ВИЙДЕ „САС”, ПРИЗВИЩЕ ЛЮДИНИ. Отець Доктор САС. І при тому для вас знане вже ПАЛІНДРОМ.

7.

Поміж двоє „П”, — „І” дати, то вийде „ПІП”, — ПЕРЕВЕРТЕНЬ-РАК, ПАЛЛІНДРОМ, що можна читати зліва вправо і навпаки без зміни змісту. ПІП, це назва. ПІП, або СВЯЩЕННИК. ЦЕ ОДНЕ І ТЕ САМЕ. ОЗНАКА НАЗВА ДУХОВНОЇ ОСОБИ.

8.

ЗИЗ, = КОСООКІСТЬ. ЦЕ СЛОВО Є ПЕРЕВЕРТЕНЬ, або РАК = ПАЛІНДРОМ. А ПАЛІНДРОМ з грецького, біжу назад. ЦЕ ТАКЕ СЛОВО, ЩО ЙОГО МОЖНА ЧИТАТИ ЗЛІВА ВПРАВО і НАВПАКИ, без жодної зміни змісту. Спробуйте читати ВПЕРЕД і ВЗАД, переконаєтеся, що буде завжди те саме. „ЗИЗ”.

ВІДГАДКИ, ПОЯСНЕННЯ, ЯК ВІДГАДУВАТИ РЕБУСИ:

При відгадуванні цих ребусів належить вживати, пробувати як виходить правильніше, таких прийменників: „НА”, „ПІД”, „ЗА”, „В”.

Наприклад: Ребус

- число 1. Бачимо НА складі „ХА” стоїть „БА” буде НА-ХА-БА, НАХАБА (влізлива людина, напасник).
- ” 2. „НА” складі „КА” стоїть „З”, — буде НА-КА-З, НАКАЗ.
- ” 3. „НА” складі „МУ” стоїть „Л”, — буде НА-МУ-Л, НАМУЛ.
- ” 4. Бачимо „НА” складі „СИ” стоїть „П” — буде НА-СИ-П, НАСИП.
- ” 5. Бачимо „ПІД” „ХІ” букву „Д”, читаємо „ПІД-ХІ-Д” то є ПІДХІД.
- ” 6. Бачимо „ПІД” „РИ” букву „В”, читаємо „ПІД-РИ-В” то є ПІДРИВ.
- ” 7. Бачимо „ПІД” „СТУ” букву „П”, читаємо „ПІД-СТУ-П” то є ПІДСТУП.
- ” 8. Бачимо „ПІД” складом „ЛО” стоїть склад „ГА”, читаємо ПІДЛОГА (ДОЛІВКА).

*При дальших ребусах вживатимемо
ПРИЙМЕННИК „ЗА”.*

- ” 9. Бачимо „ЗА” буквою „М” стоїть склад „ОК” читаємо ЗА-М-ОК — ЗАМОК.
- ” 10. Бачимо „ЗА” складом „ХІ” букву „Д”, читаємо ЗА-ХІ-Д, ЗАХІД.
- ” 11. Бачимо „ЗА” складом „СІ” букву „Б”, читаємо ЗА-СІ-Б, ЗАСІБ.
- ” 12. Бачимо „ЗА” складом „ПА” букву „Х”, читаємо ЗА-ПА-Х, ЗАПАХ.

- У ребусі число 13, вжити треба ПРИЙМЕННИКА „В”.
Бачимо, що „В” букві „О” стоїть „РОТА”,
так і прочитаємо: „В”-„О”-„РОТА”. ВОРОТА.
- У ребусі число 14, бачимо стоїть: „100” „В” букві „П”, так
 прочитаємо 100ВП. СТОВП.
- Нарешті ребус число 15-те читаємо як бачимо: „ДЕ” нота
„ЛЯ” і „ТИН” = ДЕЛЯТИН, містечко в Кар-
патах.

ЛІТЕРАТУРНА ГРА.

Дати відповіді, буде
Щось наче змагання.
Ось, віршовані, — читайте,
Думайте, — ПИТАННЯ.

Які вони у вас будуть,
То є ваша справа.
Бо від вислову залежить
Випраша і слава.

ПИТАННЯ:

Що, кого, то нам любити?
До яких нам шкіл ходити?
Перше знати яку мову?
І яку ще додаткову?

Знати чие нам минуле?
А якими предки були?
Боронили що завзято?
Яке в нас найбільше свято?

У якій ми є країні?
 Чим то діти, хоч малі,
 Помагають Україні?

— О —

Хто діток все доглядає?
 Школа їх чого навчає?
 Хто навчає їх про Бога?
 До знання яка дорога?
 Думай хто ти? Думай хто ми?
 Що сильніше як атоми?
 Що дає нам єдність, діти?
 Що ми мусимо терпіти?
 Кому труд свій присвятити?
 З чого Рідний Край звільнити?

Любиш бавитися сам,
 Чи хтось ще з тобою?
 Любиш бути в лісі, полі,
 Чи теж над водою?

ЗАВДАТИ УЧНЯМ НЕХАЙ ПРОДУМАЮТЬ ДОБРЕ ПИТАННЯ, ВІДТАК МОЖУТЬ ВІДПОВІДАТИ УСНО АБО ПИСЬМОВО. ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВИХОВНИКА, І ВІД РІВНЯ УМОВОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ. (СТАРШІ КЛЯСИ). ЗРЕШТОЮ — МОЖНА ПРОБУВАТИ. ЗАВДАВАТИ МОЖНА ПО КІЛЬКА ПИТАНЬ, НЕ МУСИТЬСЯ ЗРАЗУ ДАВАТИ ВІДПОВІДЬ НА ВСІ ПИТАННЯ.

Богдан Б. Федчук.

МАМА — РОЗДУМИ.

*Присвята нескореним українкам, жінкам, мамам,
у Міжнародньому Році Жінки 1975.*

Слово МАМА, найдорожче,
Зміст його, — солодший меду.

МАМА, — світ цілий дитині,
Всюди перша, попереду.

МАМИ, ВИ, ДОБРО найбільше,
Ваша доброта безмежна.
Ваша ЛАСКА і ПРИХИЛЬНІСТЬ,
І ЛЮБОВ беззастережна.

Бо ЛЮБОВ у ВАС, — бездонна,
І ДОБРОТА, безграничні.

Ліки, на всі наші болі,
Ви, тому такі величні.

Ви, — найбільше ТЕРПЕЛИВІ,
З усмішкою і крізь сльози,
Добрість, любов, терпеливість,
Топлять життєві морози.

Мами, Ви, найбільше в світі
Для дітей своїх ЛАСКАВІ.

Ви, прощаєте їм завжди,
Навіть і в найгіршій справі.

ВИ ПРИЙНЯЛИ Б ВСІ ТЕРПІННЯ,
ГОЛОД, НУЖДУ, ВСЯКІ МУКИ,
ЩОБ ДИТИНІ БУЛО ДОБРЕ,
ЩАСТЯ ДАТИ ЇЙ У РУКИ.

ВИ, ГОТОВІ ДЛЯ ДИТИНИ
НА НАЙБІЛЬШУ ЙТИ ПОСВЯТУ,
БЕЗ ВАГАНЬ, ЩОБ РЯТУВАТИ
ВИ, ГОТОВІ ЙТИ НА СТРАТУ.

МАМИ! ВИ, Є ЦІЛИМ СВІТОМ...
 ВИСЛОВИТИ ВСЕ ТУТ ГОДІ.
 МАМИ! ВИ, — БЕТОН-ЗАЛІЗНИМ
 ФУНДАМЕНТОМ У НАРОДІ!
 БО У ВАШИХ РУКАХ ДОЛЯ,
 НЕ ЛИШ ВАШОЇ ДИТИНИ,
 ДОЛЯ НАРОДУ ЦІЛОГО,
 А З ТИМ, ДОЛЯ БАТЬКІВЩИНИ.

Торонто, Канада.

Богдан Б. Федчук.

КОЛІСКОВА.

*Присвята нескореним українкам, жінкам, мамам,
 у Міжнародньому Році Жінки 1975.*

Спи, малятко моє,
 Я співаю тобі;
 Ти любов моя, сни, мої мрії.
 Моє сонце і світ,
 І життя, ти мій скарб,
 І майбутність моя, всі надії.
 Найсолодші всі сни
 У мамів на руках,
 На колінах у рідної мами...
 Він провадить тебе
 В райських пестоцїв світ,
 А ти їх, не забудеш віками.

Тож головку склони
 Ти до моїх грудей,
 Тут найбільшу знайдеш всю вигоду.
 Прислухайся, — в грудях,
 Материнська любов
 Там стукоче для тебе й народу.

Хай гаряча любов,
Що для тебе бува,
З молоком на щодень лакомина,
І тобі дасть те саме,
Що маю в грудях...
Я, дочку для народу дам, — сина.

Сни, дитятко моє,
Щастя мого життя,
Ти, любов моя, сни, мої мрії,
Мое сонце і світ,
І життя, ти мій скарб,
І майбутнє моє, — всі надії.

Торонто, Канада.

ВІДГУКИ ПРО ЗБІРКИ ЗАГАДОК
БОГДАНА ФЕДЧУКА

Уривки листів (скорочення) без змін.
32 Mrley Rd., Seaton, S.A. 5923. AUSTRALIA.

...Щиро Вам вдячний за надіслані Ваші збірки загадок для дітей. Дуже вдала обгортка, чи як кажуть сорочка на одній із книжечок, на якій показані поштові печатки.

Я показував дітям у сьомій класі, нашої школи, й вони не могли вийти з дива, що в Канаді є різні місцевості з українськими назвами...

Ще раз дякую за книжечки...

З пошаною до Вас, — *Іван Полатайко.*

ВІДГУКИ УЧНІВ (Без змін):

...Форматом і зовнішнім виглядом, Ваша 9-та збірка дуже добре представляє Ваші загадки. Книжка є добре зорганізована, не скомплікована, і розпружуюче цікава. Всі загадки є цікаві, але не всі легкі. Та певна тяжкість, трудність, додає цікавості до збірки, і заохоти до дальшого читання. Кілька загадок, мають якесь сховане значення, є багато смішних, жартівливих, є і такі, що дають про що думати філософувати. Крім. того я знайшов, уже із попередніми збірками, **ЩО НАЙКРАЩЕ Є СІСТИ З РОДИНОЮ ПІСЛЯ ВЕЧЕРІ, АБО СКАЖІМ У ДОЩЕВИЙ ДЕНЬ І ЧИТАТИ ВГОЛОС ЗАГАДКИ, ЩОБ УСІ ПРОБУВАЛИ ВІДГАДУВАТИ.**

Я чомусь почав читати Вашу збірку „зі заду”, від ребусів уперед. Мені сподобалася дуже 81-ша загадка, тому певно, що я зв'язаний з багатьома пластовими зай-

няттями і Ваша загадка нагадує мені загальне таборове життя в ПЛАСТІ. Коли я одержав Вашу першу збірку, мені було около шість років і вона тримала мою увагу може дев'ять років доки я одержав Вашу дев'яту збірку. Я був дуже задоволений, що хоч зміст інакший, вигляд дуже подібний. На будуче буду вживати Ваші збірки на сходах НОВАКІВ, як також і на Новацькім Таборі цього року.

Бажаю всього найкращого,
Ваш учень ВОЛОДИМИР ПЕТРИГА.

ЛЕСІНГТОН, КЕНТАКІ 4. 9. 1974 р. АМЕРИКА.

Учень М. Мостович з Лесінгтону, з Америки, який приїжджав здавати іспит з ВОСЬМОЇ класи як ЕКС-ТЕРН (вчиться дома приватно — мати вчила, бо нігде немає близько ніяких „Рідних Шкіл”), в 12-тиклясній „Рідній Школі” філії УНО, Торонто Захід, Канада, (не далеко що?), де я був у той час опікуном 8-мої класи, й іспитував згаданого учня, пише:

Високоповажаний Пане Федчук!

Щиро дякую за пересилку двох останніх чисел Ваших загадок. Вони доповнили цілість збірки, що Ви мені ласкаво дарували в день моєї ЗДАВКИ.

Я саме вернувся з вакацій і взявся за їх читання. Дуже цікаві. Є в них багато дечого, що припадає на дев'яту класу, ось хоч би такі назви з літератури, як Каменяр, Мойсей, Пчілка, Лісова Пісня, тощо. Загалом, Ваші загадки не томлять. Вони мають коротку, легку форму, спонукують до думання, а що найважливіше, — до українського думання (а не англійського), і збагачують наш український словник. Я люблю загадки, бо вони пригадують мені нашу прадавню усну творчість і вводять нас у якийсь інший світ, щось наче світ казки.

Ще раз за все щиро дякую і остаю з глибокою до
Вас пошаною, Ваш,

Повторіть разів із десять
Слово „КОМАР” (навмання),
То дізнаєтесь напевно,
Як звучить мое ім'я!

Отже, мушу відгадувати і повторюю більше як де-сять разів слова „КОМАР” і мені виходить ім'я МАР-КО, що є правдиве. Дякую Тобі, Марку! Вийшло гарно. Це вже МАРКО склав гарну загадочку про своє ім'я. Ти є на добрій дорозі. Пробуй більше писати, не тільки загадки, але і вірші на різні теми з нашого щодення.

А ось кілька слів про загадки Маркової мами, що так зразково виховує і дбає про своє молоде покоління. Вчить цілий рік, відтак везе сотки миль з Америки до Канади, до Торонта сина до іспиту. Це не абияка по-свята. Честь таким мамам! Дай Боже, щоби таких мамів було якнайбільше.

...„Ваші загадки, це дійсно цікавий і великий вклад у видавничо-виховний сектор нашого життя на чужині. Немає вже сьогодні багато ентузіастів такого діла, тому Вам належить за всі Ваші труди й намагання особлива подяка так від дітвори, як і від батьків”.

Щасти Вам Боже в дальшій Вашій праці!

Щиро вітаємо!

Оксана Мостович.

Учениця 10-тої класи, „Рідна Школа”, Торонто.
ГЕНЯ ЗАСТАВНА,

ЩО Я ДУМАЮ ПРО 13-ТУ ЗБІРКУ ВІРШОВАНИХ
ЗАГАДОК, БОГДАНА Б. ФЕДЧУКА?

Перед писанням рецензій, такий вірш був розданий
учням:

Вашу оцінку подайте,
Про цю малу збірку.

Добре, чи зле, це ваш погляд,
І на вашу мірку.

Виявити вашу здібність

Маєте нагоду.

Виливайте думки ваші,

На папір як воду.

У літературі ставте

Перші, смілі кроки.

Описуйте про загадки

Усе, на всі боки.

Книжечка загадки Ч. 13, яку написав Богдан Федчук, на вигляд дуже скромна. Вона присвячена ученицям і учням на рідних землях а особливо теперішнім ученицям і учням Рідної Школи Філії УНО в Західньому Торонті, де зараз автор вчить літературу. Дві знімки, одна з рідних земель, а друга з прибраної батьківщини віддзеркалюють невпинну працю Богдана Федчука з українською дітворою.

У вірші присвяченому сорокріччю нашої Рідної Школи, яке святкуємо цього року 1974, автор описує про тяжких пройдених сорок років, та закликає, що при вірі в Бога йти вперед... „там, де ВОЛІ відбудеться „СВЯТО”.

Загадки є дуже цікаво написані. Щоб розв'язувати їх, особливо у першій частині, треба знати дещо про наших славних українських письменників і письменниць і про їхні твори. У цій збірці загадок, є теж АНАГРАМИ, ЛОГОГРИФИ, МЕТАГРАМИ, ШАРАДИ і РЕБУСИ. Вони є наукові, бо тут про кожну різну форму загадки, є написано звідкіль вони походять (назви) і як вони сформовані. Відгадування загадок викликає зацікавлення в читача який все може багато нового навчитися. У книжці є також знімки, та малюнки, які допомагають відгадувати ці загадки.

Загадки ч. 13, будуть нагадувати мені мої шкільні роки у Рідній Школі, та мого учителя літератури Бог-

дана Федчука, який подарував мені цю книжечку загадок, Ч. 13.

Дуже дякую Вам! Ваша учениця, ГЕНЯ ЗАСТАВНА.
Шкільний рік: 1974/75.

ЩО Я МОЖУ СКАЗАТИ ПРО ЗБІРКУ Ч. 13 „ЗАГАДКИ” Богдана Б. ФЕДЧУКА?

...„Передовсім подивляю автора п. Богдана Федчука, що має „десь там” таку невичерпану криницю, скарбницю помислів, дотепу, та поетичного таланту. Вже це саме, наповнює мене подивом.

А що до загадок: деякі легкі, деякі трудні (навіть мій батько не зумів відгадати і крадьки заглянув до ВІДГАДОК...), але усі приневолюють подумати, застановитись над реченнями, часто прочитати — 2-3 рази, а це дає добру нагоду вивчати мову.

Мені особливо сподобалися ребуси, та логогрифи, метаграми і анаграми”.

Юліян Березовський учень 11-кл.
Рідної Школи філії УНО, Торонто-Захід.
Шкільний рік 1974/75. Матурант.

Вельмишановні й Дорогі Пане Федчук!

Щиро та сердечно дякую за Ваш такий дорогоцінний подарунок для мене. Ваші вірші та загадки дуже мені сподобалися і справили велику приємність. Загадки, у великому виборі й для дітей і для старших. Вони є дуже корисні й мають велику вартість тому, що ми молодь мусимо вживати нашу рідну мову й знання про Україну, щоб їх відгадати й так ми ніколи не забуватимемо нашої мови.

ТРИНАДЦЯТА ЗБІРКА ЗАГАДОК, присвячена учням автора, на рідних землях і в розсіянні, зокрема нам,

учням „Рідної Школи”, і відзначення 40-річчя існування нашої школи, в якій автор учить української літератури, і не жаліє свого часу і труду, щоб так збагатити дитячу літературу, добро українського народу.

Я, як українка, є дуже горда мати Вас, як учителя української літератури, лише жаль, що це є мій останній рік у „Рідній Школі”.

Слава Україні!

Маруся Лаврін, учениця 11-тої класи
Рідної Школи, філії УНО, Торонто Захід.
Шкільний рік 1974/75.

НА ЗАКІНЧЕННЯ УЧНІВСЬКИХ РЕЦЕНЗІЙ
(ВІДГУКІВ):

ВІДПИС ЗАКІНЧЕННЯ МАТУРАЛЬНОЇ ЗАДАЧІ,
з української літератури в шкільному році 1974/75,
(без змін).

„... Я би хотів Вам подякувати за Ваші цікаві лекції з літератури. Ви, все затримували класу інтересну, і ніколи лекції не були нудні...”

Дуже дякую. Ваш студент, ОСТАП МОЙСЯК.

6. 4. 1975. р.

ВІДГУКИ ПЕДАГОГІВ, КЕРІВНИХ ОРГАНІВ,
НА ЗАГАДКИ Б. ФЕДЧУКА.
ПЕРШЕ ОФІЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГАДКИ,
МЕНІ ЗНАНЕ, І ПРАВДОПОДІБНО ЄДИНЕ ЦЬОГО
РОДУ: ДОСЛІВНИЙ ПЕРЕПИС:

„11-тикл. Рідна Школа Ф.УНО в Західньому Торонті.

КОМУНІКАТ ч. 1-1974/75.

Торонто, 2 листопада 1974 р.

13. Повідомляється, що для розмов з дітьми надаються збірки загадок п. Б. Федчука, які являються ціка-

вим і допоміжним засобом при навчанні мови і всіх інших предметів українознавства. Там можна знайти теми зі всіх ділянок знань: релігія, мова, історія, географія, література і багато інших, почавши від дому, школи, аж до загального оточення взагалі.

Деякі з них можуть бути вихідною базою до лекції, деякі як закріплення набутого знання, деякі як перевірка набутих знань.

Загадками охоплено майже всі найновіші технічні і промислові та наукові досягнення нашого сторіччя, теми з оточення з якими дитвора стрічається на кожному кроці в щоденному житті.

Загадки мають чимале історико-пізнавальне, виховне й естетичне значення. Вони виховують спостережливість, кмітливість, уміння образно мислити, любов до яскравих поетичних висловів, ритмізованої мови, збуджують уяву, пам'ять, спосіб асоціації, компіляції, поєднування і прирівнювання прикмет і фактів. Починати можна вже від 3-тньої класи або й раніше, але тоді треба їм читати і наводити на стежку-відповіді. Загадки можуть бути надобов'язковою лектурою вже від четвертої класи, починаючи з ПЕРШОЇ ЗБІРКИ. Усіх збірок є вже 13-ть...

Директор Школи
Д. Гевко, в. р.

УРИВКИ З ЛИСТІВ, — ВІДГУКИ ПРО ЗБІРКИ ЗАГАДОК БОГДАНА ФЕДЧУКА в ЗАГАЛЬНОМУ

Ванкувер 16, Британська Колумбія,
4-го вересня 1974 р.

Вельмишановний Пане Федчук!

Сьогодні одержали від Вас два пакети цінних книжок як подарок для нашої бібліотеки, ... в другім 12 Ваших Віршованих Загадок.

Цим висловлюємо Вам щиро сердечну подяку за так поважний подарок на поширення одної з найкращих книгозбірень на заході Канади, тим більше що Ваші видання це перлини з яких скористають не лише українські діти, але й кожний хто буде мати нагоду оглядати їх в бібліотеці і читати.

Це дійсно РОЗВАГА і НАУКА, новим способом зацікавити і познайомити нашу молодь не лише з вивченням української мови, але й ознайомити її ілюстраціями історичного значення.

Відбитки поштових печаток з назвами українського походження в Канаді і Америці, відбитки українських державних печаток, паперових грошей і поштових марок. Присвяти видань першим українським поселенцям у Канаді, 50-річчя відновлення Української Держави і інше, це стислі, але цінні документи Ваших видань...

Із щирою вдячністю за подарок бажаємо Вам найбільших успіхів у Вашій праці.

За управу Бібліотеки В.П. і У.Н.Д.

Ф. Богдан

ВІДПИС З „УКРАЇНСЬКА КНИГА”. 2 — 1974.

РІК 4-тий (СКОРОЧЕНО).

Др. Д. Б. ЧОПИК.

Богдан ФЕДЧУК, ЗАГАДКИ, Тринадцята збірка віршованих загадок, в-во Об'єднання українських педагогів у Канаді, Торонто. 1973-74, стор. 77.

БОГДАН ФЕДЧУК, поет і успішний педагог-ентузіаст, вже видав близько 600 сторінок розвагово-вишкільного матеріалу, принагідного для навчання української мови. Він учить дітей, стимулюючи їх, як це видно із щойно виданої тринадцятої збірки „Загадок”, умовими забавками у формі загадок, анаграм, логогрифів, метаграм, шарад і ребусів. У свою 14-ту збірку, яка вже

є готова до друку, він ще впроваджує новий жанр загадок-розваг, ігор радше — ПАЛІНДРОМИ.

Крім цього, автор уже приготував до друку тематично поєднану збірку п. з. „КИМ Я БУДУ” (Мрії школярів). Там він поміщує около 150 фактів, описаних віршом і кілька фантастичних, але реальних винаходів.

Все це письменник підготовляє цілево, з педагогічним розмислом. Минулого шкільного року його „запрягли” вчити в „Рідній Школі”...

...Навчальні посібники Б. Федчука вводять такий підхід у навчання, який не тільки зацікавить дітей, але і спонукає їх до самостійного думання. Рівнож для розбудови й активізації словникового репертуару наших дітей...

...Подібно й із метаграмами, де зовсім легко дитині відгадати слово напр. ВІНЕЦЬ — КІНЕЦЬ у новій збірці:

Парі молодій у церкві
 Це на голову кладуть,
 Як вінчають, що в нас кажуть:
 „Женяться і шлюб беруть”.
 „В” на „К” зміни в тім слові —
 Це усім покаже теж,
 Що скінчилось дівування,
 Парубочення. Авжеж!

Є у новій збірці і цікавий логотриф-монтаж. Його наводимо:

Ой на Кути доріженька,
 На Кути, на Кути.
 Бувай мила здоровенька,
 Бо я йду в рекрути... (нар. пісня)
 Це містечко в Україні
 Західній знайдете.
 „Р” додати після „К” —
 У Східній будете.

Наступали вороги
Червоні і білі.
І це містечко у нас —
Наші ТЕРМОПІЛІ.

**ЯКЩО В СЛОВІ „КУТИ”, ПІСЛЯ БУКВИ „К” ДА-
МО БУКВУ „Р”, ВИЙДЕ СЛОВО КРУТИ. ІСТОРИЧ-
НИЙ БІЙ ПІД КРУТАМИ — НАШІ ТЕРМОПІЛІ.**

Таких цікавих і влучних поетичних спостережень для дітей у збірках „Загадок” Б. Федчука багато. Який вплив вони мають на дітей, хай вам укаже витяг із листа восьмиклясниці, Ренати Хабурської з Торонта:

„Я прочитала цілу книжку і Ребуси. Думаю, книжка є дуже добра і я дуже дякую і тішуся, що Ви подарували її мені”...

ВІДПИС З „ГОМОНУ УКРАЇНИ” —
дня 18 січня 1975 р.

Др. ЮЛІАН МОВЧАН.

**„НАЙМЕНША ЕНЦИКЛОПЕДІЯ”
БОГДАНА Б. ФЕДЧУКА.**

Так свого часу назвала знамениті „Загадки” Богдана Б. Федчука відома наша письменниця й лікарка (на жаль, тепер уже покійна) Софія Парфанович. І дійсно: перечитуючи вже виданих його 13 збірок під загальною назвою „Загадки”, все більше переконуємося, що всі оці АНАГРАМИ, ЛОГОГРИФИ, МЕТАФРАМИ, ШАРАДИ і РЕБУСИ — це не тільки „фан” (розвага) для дітей та учнів шкільного віку. Це також наука, або, як пише один з його читачів, новий спосіб навчання дітей українознавства поза межами школи. Дітей, які в силу відомих трагічних обставин опинилися поза межами батьківщини своїх батьків.

Як досвідчений педагог та психолог (за освітою та

фахом Автор є педагогом: на рідних землях працював учителем), Богдан Б. Федчук кожну збірку своїх творів присвячує певній темі або певній історичній події. Наприклад, дев'яту збірку присвятив пам'яті перших українських поселенців у Канаді, десята збірка присвячена 100-річчю Канади та 50-ти річчю відновлення української державності, 11-та „свідкам самостійности України”, тобто офіційним печаткам самостійної української держави в роках 1917-20, її грошовим банкнотам та поштовим маркам, фотокопії яких подано на сторінках книжки; 12-та збірка, судячи по її змісту, питанню кращого пізнання та вивчення української мови, і, нарешті, остання 13-та збірка присвячена учням Автора, серед яких він користується великою симпатією і пошаною.

На особливу увагу заслуговує 11-та збірка „Загадок”, де поруч віршів та загадок на тему відродженої української держави, наші діти мають змогу оглядати, якщо не в оригіналах, то бодай на фото-відбитках велику державну печатку Української Народної Республіки, відбитки українських грошей різної вартости та величини, які були в обігу в часи гетьманщини та УНР. Там же подано чимало поштових марок, на яких (і то на всіх без винятку) крім тризуба, бачимо силуети Т. Шевченка, Б. Хмельницького, С. Петлюри та ін. З цієї книжки читачі довідаються, що також Західня Народна Республіка (ЗУНР) мала свої власні поштові марки аж чотирьох видань — львівського, коломийського, станіславівського та віденського. Спочатку, коли ще не було своїх, вживано австрійські поштові марки, перестемпльовані літерами „Укр. Н. Р.” або тризубом.

Не буду наводити багато прикладів „Загадок”, аби сказати, що всі вони стоять на відповідному літературному рівні, як зазначив наш відомий літературознавець д-р Богдан Романенчук, „мають своє місце в творчості чи творчому доріжку, хоч про них мало або й ніхто не згадує”. (Див. ст. 53 збірки Ч. 12.) Напр.:

Перший президент — цікаво,
 Прізвище його від „груш”,
 Був історик він і вченим,
 Другий — лікар людських душ.

(Ст. 27. Ч. 11).

Не важко догадатися, про кого тут іде мова: в першому випадку про професора Михайла Грушевського, в другому — про президента самостійної Карпатської України о. д-ра А. Волошина.

Або:

Україна і Петлюра —
 В'яжуться автоматично.
 В'яжуть їх події, назви —
 Віковічно-історично.

До цих назов придивімось
 Зауважим це ж фактично,
 Що вони щось спільне мають
 Навіть ще й математично.

Також і тут ясно, що крім того, що слова Україна і Петлюра в'яжуться „історично”, але вони в'яжуться також „математично”, бо мають по однаковій кількості літер.

Недавно на одному з вечорів у Торонті автор цих рядків мав приємність знову зустрітися з письменником Богданом Федчуком. Хоч „математично” він уже дійшов до „пенсійного віку”, проте на зовні по ньому цього зовсім не помітно. Енергійний, веселий і майже завжди жартівливий, з головою, покритою хоч уже і сивіючим, але густо кучерявим волоссям — козак та й годі. Розговорилися про „Загадки”: — Мимо такого невідраджддя, — каже Шановний Автор, — я продовжую писати загадки. Вперся конче написати таких збірок як ось це виходять таких розмірів 170. Маю вже 167.

Сиджу на 168-мії. Думаю ще таки встигну написати 250 загадок. Воно чимраз сповільнюється темпо тому, що байджуніється. Але я постановив таки написати, досягнути 17,000 віршованих загадок. Виданих є тільки 13 збірок, що становить поверх 1,300 загадок. Кожна збірка становить цілість сама в собі по 100 до 105 загадок. Ну, що робити з рештою, що вже готові, тобто, написані — 154? Де і кому їх передати? Хто тим поцікавиться?

З цього виходить, що крім вже виданих „тільки” 13 збірок „Загадок”, Автор вже має, хоч ще не виданих, але написаних аж 154 подібного розміру віршованих збірок, тобто, як він подає, 17,000 віршованих загадок! Та це ж кол.осальна кількість матеріялу! Коли і як він встиг все це написати? Та ж навіть тільки переписати таку кількість віршів не є легкою справою (а тим більше, Автор лише недавно перейшов на пенсію). Залишається вирішити — коли сподівається Автор видати цю решту своїх збірок? Бо якщо темп видання збірок буде таким, як він був до цього часу (перша збірка вийшла 1958 року, тобто менше як одна збірка на рік), то вихід у світ останньої, тобто 170-ої збірки треба сподіватися аж у 2.140-му році! Невже Автор сподівається дожити аж до того віку?... Дай йому Боже!

І якщо Богданові Федчукові вже вдалося виконати таку гігантську працю, то можна бути певним, що великою не тільки „морально-психологічною”, але також матеріяльною допомогою в його літературній діяльності є його симпатична Дружина — відома наша співчка (сопрано) Стефа Федчук, яка свого часу здобувши високу освіту в консерваторії Люксембургу і в Ліїоні, в Франції, згодом там же, як високоталановита співачка, була нагороджена першою премією на міжнародньому конкурсі в Бельгії.

ЩЕ ОДИН ВІДГУК — „ЛИСТ ПОДЯКИ”, — В ЯКОМУ ГОВОРИТЬСЯ ПРО ЗАГАДКИ (БЕЗ ЗМІН):

Торонто, дня 9. 7. 1975 р.

Перш за все прошу пробачення за довше мовчання. Людська привичка, оце відкладання на другий раз, не є корисне, та чомусь більшість людей є схильні до того.

Діставши від Вас Дорогий Авторе, не так давно мій учителю, ці прекрасні книжечки, ВІРШОВАНІ ЗАГАДКИ, на спомин матури в Рідній Школі, і не можу передумати, яким багатим талантом Вас Бог обдарував. Читаєш, і ще хочеться перечитувати. Ці загадки є цікаві, розвагові і мудрі. Вони сягають від давно-минулого історичного, до сучасного модерного життя, на котру тему подумаєш, то в цих загадках можна знайти. Других до тепер, ще таких не було і не думаю, що буде.

Скільки то часу і свого неоціненого розуму наш Дорогий Автор присвятив на ці, такі гарні книжечки.

Щасти Вам Боже і надальше. Ще хочу додати, що крім високого таланту, наш письменник є дуже добра, щира і виrozumіла особа, таких людей мало є на світі.

Щиросердечно дякую Вам, дорогий письменнику, учителю, пане Б. Федчук за такі прекрасні книжечки, ВІРШОВАНІ ЗАГАДКИ. Я того ніколи не забуду. Разом з цим я долучую мій скромний дарунок 10 долярів на поширення Вашої трудолюбивої праці.

Остаюсь з пошаною до Вас,
Ваша учениця, матурантка, Рідної Школи,
Філії УНО, Торонто Захід.

СКОЦИЛЯК ЗІНА.

ВІДПОВІДЬ НА ЗАГАДКУ „ПРО „ЦАПА”.

(Це прізвисьце людини, в цьому випадку знаної мені панни ІРИНКИ ЦАП, студентки Йорк університету, який закінчила з відзначенням 1974 р.).

І ЩЕ ПРО ТРИНАДЦЯТУ ЗБІРКУ ВІРШОВАНИХ ЗАГАДОК Б. Федчука, ПИШЕ УЧЕНЬ 11-тої класи „Рідної Школи”: (Без змін).

ВИСОКОПОВАЖАНИЙ ПИСЬМЕННИКУ,
ПАНЕ ФЕДЧУК!

Ваша тринадцята збірка загадок скріпила мої думки і зробила на мене велике вражіння про Вашу працю в „Рідній Школі”, та важливість Вашої літературної творчості у промадському житті. Признаюся добровільно, що коли прочитав цілу Вашу збілочку, я міг відгадати не більше як 50% загадок. Тоді я зрозумів чому я ходжу до української школи, та чому вивчати українську мову і літературу, (загально українознавство) є дуже важливе. Ваші загадки характеризують Вас як людину освічену, справедливу і найбільше як людину безмірної любови до української молоді і до громади. Ви добре підкреслюєте важливість великого вкладу праці в розвитку українців і їхнього вкладу праці для розбудови не лише українського життя, промади, але також для цілої Канади. Ваша любов до дітей, і до рідного Краю, є підкреслена у Ваших численних поезійках, загадках, акростихах, анаграмах, метаграмах, логогрифках і шарадах та ребусах.

Ваша праця, на мою думку має ціль дати початок виховання української молоді, щоб та молодь не відчужилася в діяспорі від української спільноти, їхнім життям і думанням. Це є дуже важливе тому, що на українську молодь спирається доля майбутньої України.

Це є величезна, важка але конечна праця, яку Пан Федчук собі вибрав, Нехай Всемогучий Бог дасть йому щастя, здоров'я і дальших успіхів у праці. Пан Федчук дає приклад для інших, так, що його можна трактувати як провідник, характерник і великий співробітник української промади. В його збірках Пан Федчук виявляє

свою велику інтелігентність. Його виховно-науково-розвагова література (віршовані загадки) заслуговують на велике признання, бо вони є дуже вартісним виховно-навчально-розваговим і допоміжним засобом для учнів, учителів і батьків у виховно-навчальній роботі.

Як учень „Рідної Школи”, я дуже вдячний Вам, що Ви подарували мені цю книжечку, яка має велику вартість в розумінні вивчення і виправлювання української мови серед молоді і для зацікавлення молоді українською літературою.

Я дуже Вам вдячний Пане Федчук, що Ви подарували мені ще великий історичний твір (два томи) “UKRAINE AND THE EUROPEAN TURMOIL” 1917 — 1918” і я є гордий, що Ви були моїм учителем за якого я здобув більше знання і зацікавлення українською літературою.

Дай Вам Боже здоров'я і багато літ прожити, щоб Ви далі продовжували Вашу велику працю для добра українського народу, (суспільства).

Ваш учень, ПЕТРО ВОВК.

П.п. Посилаю в прилозі \$20 долярів (двадцять долярів), на Ваш видавничий фонд.

ПО Д Я К А

Усім, що відгукнулися листовно і виявили свої особисті завваження-погляди, на збірки загадок, **ЩИРО-СЕРДЕЧНА ПОДЯКА.**

Зокрема **ЩИРОСЕРДЕЧНО ДЯКУЮ** жертводавцям на „Пресовий фонд — „Загадки”: 1) Д-р К. Костів зложив \$10, 2) Колишня моя учениця, панна Зіна Скоциляк \$10, 3) мій учень Петро Вовк \$20.

За вияв зрозуміння справи і піддержку моральну і матеріальну, ще раз велике і щире спасибі!

Вдячний Богдан Б. Федчук.

СИЛА ПІСНІ.

Рано півень наш прокинувся —
 Ще на дворі темно.
 Ніч та й годі. „Спиш ти, сонце”? —
 Запитався чемно?

Вилетів на пліт і крильми
 Злопотів і піє,
 Будить сонце: „Кукуріку!”...
 Ось уже і дніє.

Викотилось геть на небо
 Сонечко опнисте,
 Далечінь яснить безмежна,
 Небо синє, чисте.

„Бачте, діти” каже півень:
 „От моя де сила, —
 Це ж бо пісня: „КУКУРІКУ”,
 Сонечко збудила”!

Богдан Федчук.

ЦІКАВА ЗАГАДКА. — ХТО ЦЕ? ЩО ЦЕ?

З'явився день,
 І зникла ніч.
 І чемно зняла
 Сон із віч.

Дзвінок: дзелень,
 Дзелень, дзелень,
 З'явився день,
 І сів на пень.

Комусь, приніс,
Приніс, приніс,
А що? Спитав
Зелений ліс.

Тобі, — послухай,
Стук і стук.
Засне багато
З часу — рук.

Сокири: цок,
І цок і цок,
І сплять вже сплять...
Хоч час без рук.

А сльози: кап,
І кап і кап.
Прийшов поганий,
Пан сатрап.

А дерева:
Кінець, кінець!
І прослезився
Він — співець.

Дзвінок, дзелень,
Дзелень, дзелень!
У темряві
Сховався день

Під землю день
Сховався, заліз,
Забути горе,
Море сліз.

Жорстокий світ,
Жорстокий час.

Усім, усім,
Для вас, для нас.

Хоч прикро, так,
Але у світ,
Життя і смерть
Всім шлють привіт.

А хто той день,
Хто ліс, хто час?
Це ж загадка
Така для вас.

Богдан Б. Федчук.

(Вірш, зразок АЛІТЕРАЦІЇ).

(ВЛИЖ

-СЪ — ЭП, ЧНИКОС .ПІ — ЭП, ИЮНІ, ЧНИЮНІ)
(ЛЮНІНА, ПЕ — ЧАС

АЛІТЕРАЦІЯ, — (лат. al — ad до, при + litera буква) — у віршах, рідше в прозі — повторення однакових або співзвучних приголосних звуків, напр. „Хто се, хто се по тім боці чеше косу? Хто се” (Шевченко).

А в уривкові з „Кавказ” Шевченка підкреслюється алітерацію — „р” —

... За кражу, за війну, за кров, —
Щоб братню кров пролити просять,
І потім в дар тобі приносять
З пожару вкрадений покров!!

Пошукайте слідів АЛІТЕРАЦІЇ у наведеній „ЦІКАВІЙ ЗАГАДЦІ”.

